



NR. 2 JUNI 2022

WIJKKRANT ROND DE WATERTOREN

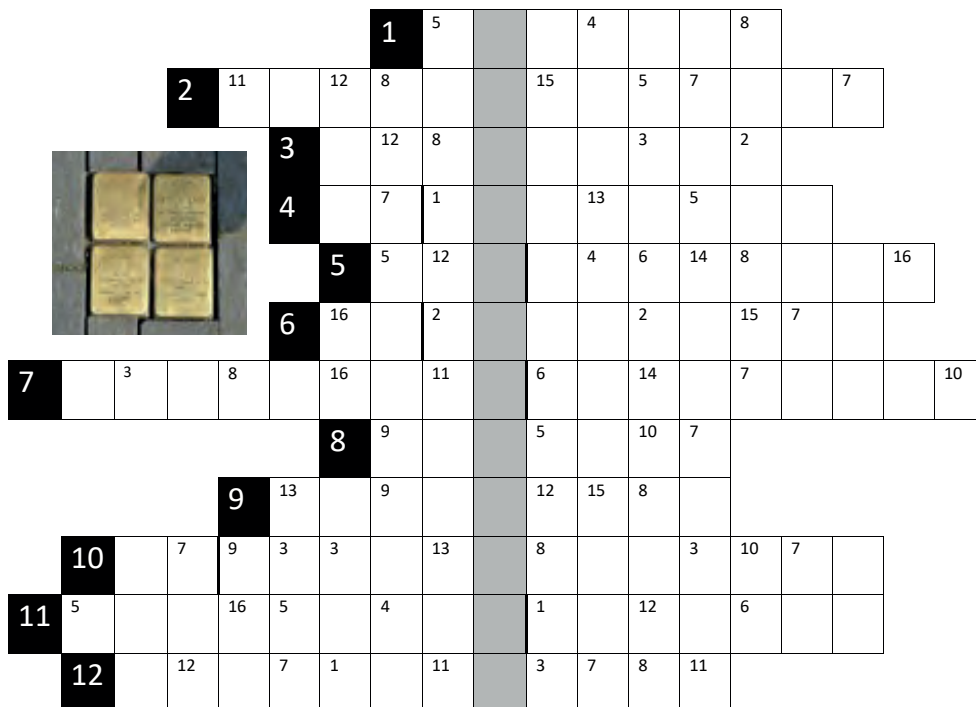
VOOR EN DOOR BEWONERS
VAN DE BOTHOVEN

Inhoud

Filippine puzzel.....	2
Even voorstellen.....	3
Colofon.....	3
Luisterlijn, hulp door te luisteren	4
Opening wijkveld Hoog en Droog....	5
Hoe voel jij je vandaag?.....	6
Jorben gaat weg uit Enschede	6
Nederlands leren	7
Oorlog in Enschede	9,12,13
Leefgeld te kort	10
Wijkwijzer Centrum.....	11
Bewegen op Recept.....	15
Insectenhoeven Bleidensteinpark.....	15
Stolpersteinen	16,17,20,21,23,24
SIVE Groet en Ontmoet.....	19
Jeugd VIVA 2022.....	19
Gratis samen bewegen.....	23
Zilverlijn stopt.....	23
Spel en ontmoetingsgroep	26
Inloopspreekuur OV.....	27
Care for Women.....	28
NK Knikkers.....	29
The Vintage Rebel Kilo Sale.....	31
Belangrijke adressen.....	32



Filippine puzzel door Gerlinde Post



Vul in het diagram de woorden in volgens de omschrijvingen hieronder. Gelijke getallen zijn gelijke letters. Bij juiste invulling ontstaat in de grijze balk een woord.

1. Voor het eerst wordt de geschiedenis van de drie betoverende tuinen van het, Weldam en Nijenhuis vertoond. 2. Zie afbeelding en artikel in deze wijkkrant. 3. Locatie van een gloednieuwe festival dat in Enschede gehouden wordt op 9 juli 2022. 4. Museum in Zwolle. Bekend om zijn ovaal bolvormige expositieruimte op het dak. 5. 'Ontdekker van het kleurrijke mozaïeklandschap'. Deze schilder werkt in zijn geboorteplaats Ootmarsum, waar ook een museum is gevestigd dat een overzicht van zijn werk biedt. 6. Het doel hiervan is om kinderen meer buiten te laten spelen. De finale vindt op 2 juli plaats in Ouwehands Dierenpark in Rhenen. 7. Bij een heidebrand in dit natuurgebied is op 24 april 2022 een gebied ter grootte van veertig voetbalvelden in de as gelegd. 8. 'The Rebel.....' Kilosale die op 28 mei wordt gehouden in de Performance Factory. 9. Duiktoren in Enschede. 10. Dit schilderij van Rembrandt gaat vanaf mei op tournee langs twaalf musea in Nederland en komt december 2022 naar het Rijksmuseum Twenthe. 11. Hier in Enschede hebben 8 ondernemers verschillende wereldkeukens. 12. Van deze invloedrijke Nederlandse schilder worden t/m 8 juni vijftig fotogravures van het werk tentoongesteld in de Synagoge in Enschede.

Oplossing maart 2022: Johan de Witt

1. Rampjaar 2. VOC 3. Stadhouders 4. Waterlinie 5. Bommen Berend 6. Reddeloos 7. Michiel de Ruiter 8. Lodewijk XIV 9. Republiek 10. Ontzet 11. Zeventien maanden.

Even voorstellen

Mijn naam is Erik Schaddelee. Sinds een paar jaar ben ik als vrijwillig redacteur werkzaam voor onze wijkkrant, samen met mijn collega Elisabeth. Elke uitgave proberen wij weer een leuke krant voor onze lezers samen te stellen. Enige tijd geleden hebben we het onderwerp 'Geschiedenis uit de wijk' toegevoegd als vaste rubriek in onze wijkkrant. Voor mij zijn het uitzoeken van deze verhalen altijd weer een uitdaging, juist omdat je in de archieven moet duiken om de juiste informatie bij de verhalen van vroeger te verzamelen.

Omdat we dit jaar voor het eerst in twee jaar de bevrijding van Nederland hebben mogen vieren, en met de oorlog in Oekraïne die nog steeds gaande is, heb ik deze keer de keuze gemaakt om Enschede tijdens de Tweede Wereldoorlog als geschiedenis uit de wijk te benoemen. En daarbij ook de bewuste keuze gemaakt om de Jodenvervolging te benadrukken.

Daarbij extra aandacht voor de Stolpersteine die in onze wijk gelegd zijn. Het uitzoeken van deze indringende verhalen kost veel tijd en onderzoek. Het feit dat al deze mensen in het verhaal vermoord zijn door de Duitsers is al vreselijk, en tijdens de zoektocht naar informatie realiseer je je ineens dat door de hele stad families getroffen zijn. Vaak ook nog verbonden met de families waar we in ons verhaal aandacht aan geven. Hele families uit elkaar gehaald en vermoord, alleen omdat ze Joods waren. Vele families houden op te bestaan, andere families moeten doorgaan met het besef dat hun man, kinderen, moeder, opa, oma nooit meer terugkeren. Doorgaan met leven, soms als enige overlevende.

Laten wij in de tijd van nu, beseffen dat onze vrijheid hard bevochten is. Met de vele slachtoffers tijdens de Tweede Wereldoorlog. Stilstaan bij al dat zinloze geweld en gemoord. Realiseren dat onze vrijheid kostbaar is. Maar vooral beseffen dat we samen, met elkaar, op deze aardbodem moeten leven. Niet met geweld, discriminatie, haat en oorlog. Maar in vrede, samen, met elkaar en voor elkaar.

Veel leesplezier,

Erik Schaddelee

Colofon

Dit is de wijkkrant van en voor de wijk de Bothoven in Enschede. De Bothoven is een wijk ten oosten van het centrum van Enschede, begrensd door de Oldenzaalsestraat, Boulevard 1945, Oliemolensingel en de spoorlijn Enschede-Gronau.

Redactie - Rond de Watertoren:
wijkkrant@debothoven.nl

Wilt u ook iets plaatsen in de krant?

Stuur dit dan vóór 1 mei 2022 naar wijkkrant@debothoven.nl. Ook vragen en opmerkingen kunt u via de e-mail aan ons kenbaar maken. Telefonisch kunt u ons bereiken op mobiel nummer 0641429214.

Inzenden van een artikel betekend niet automatisch dat het geplaatst wordt en aan plaatsing kunnen geen rechten worden ontleend. Ingezonden stukken worden beoordeeld en geredigeerd door de redactie.

Rond de Watertoren verschijnt in de uitgifte maanden maart, juni, september en december. Oplage 2.300 stuks.

Datum openbare vergadering:
Kijk voor de eerstvolgende openbare vergadering op www.debothoven.nl
Aanvang 19.30 tot 22.00 uur.
Inloop vanaf 19.15 uur.



Luister jij?
Als iemand zijn
verhaal kwijt wil...

*Word
vrijwilliger!*

deluisterlijn.nl/
vrijwilliger

Help door
te luisteren
anoniem - dag en nacht

 **de luisterlijn**
wij geven gehoor

Sigarenmagazijn

B.L. van den Esschert

Pluimstraat 90
(hoek Oliemolensingel)
7511 BW Enschede
Telefoon 053-4318517

Tevens het adres voor
staatsloterij, lotto en toto



Binnen onze praktijk behandelt de podotherapeut klachten die zijn ontstaan door het afwijkend functioneren van de voeten en/of het looppatroon bij jong en oud.

Bij Praktijk voor podotherapie ELSO staat persoonlijke aandacht, oplossingsgericht werken en kwalitatieve zorg centraal.

De Klomp 220
7511 DL Enschede
06 - 39 45 33 30
a.siers@elsopodotherapie.nl
www.elsopodotherapie.nl

***‘Gezonde voeten;
stevig fundament voor
een gezond lichaam.’***

Feestelijke opening wijkveld Hoog en Droog



Eindelijk is het zo ver. De werkzaamheden aan Tattersall zitten er zo goed als op en er is een begin gemaakt met het inrichten van het nieuwe wijkveld bij Hoog en Droog. Na jarenlang overleg tussen gemeente, buurtbewoners, de SDO en de Wijkraad is vorig jaar de beslissing genomen om het wijkveld in te richten voor de hele buurt. Vorig jaar hebben de bewoners van Tattersall een enquête binnengekregen waar ook een tekening van het wijkpark was toegevoegd.

De gemeente, Wijkraad, SDO en de Woonplaats nodigen via deze weg iedereen uit die bij de feestelijke opening op vrijdag 24 juni aanstaande aanwezig willen zijn. Burgemeester Roelof Bleeker, oud bewoner van Tattersall, komt deze dag het wijkveld openen.

Vanaf 14.00 uur is er op en rond het wijkveld van alles te beleven. Springkussens, lekkernijen, livemuziek en nog veel meer. Ook gaan we dan een begin maken met het inzaaien van de moestuin! Uiteraard mag op deze dag een gezellige BBQ niet ontbreken! In de avond maken we er nog een extra feestje van met een geweldige live band. Rond 22.00 uur eindigt het feest.

Dus zet 24 juni in je agenda. Wil je mee eten van de BBQ? Meld je dan aan en geef gelijk door of we ergens rekening mee moeten houden (vegetarisch, allergie etc.): wijkkrant@debothoven.nl

De komende tijd zullen wij via onze website en facebook-pagina meer informatie geven omtrent de activiteiten die deze dag plaats gaan vinden.

Facebook: @wijkdebothoven **Website:** www.debothoven.nl



Hoe voel jij je vandaag?



Je voelt je niet oké en dat is al een tijdje zo?

Praat daar dan met iemand over waar je goed mee kunt praten. Of je huisarts. Je hoeft heus niet alles zelf op te lossen, hulp vragen is heel gewoon. Kijk samen wat je nodig hebt om je weer fijner te voelen. Lukt dat niet of is er meer nodig, dan kun je, als je een psychische beperking hebt, bij RIBW GO terecht.

Meedoen in de maatschappij, zelfstandigheid, werken aan je herstel of het evenwicht bewaren. Met ondersteuning lukt het om daarin je weg te vinden. RIBW GO biedt die ondersteuning, eventueel met een plek om te wonen, voor korte of langere tijd. Neem gerust contact met ons op.

Wilhelminastraat 91,
7511 DM Enschede
Tel: 053 432 06 52
teamtattersal@ribwgo.nl
www.ribwgo.nl en
www.ribwgo-gemeenten.nl



Jorben gaat weg uit Enschede

Om even met de deur in huis te vallen: ik ga weg uit Enschede. Sommigen van jullie weten dit al en anderen denken misschien, wie is deze man? Afgelopen anderhalf jaar heb ik door jullie buurt mogen struinen. Op zoek naar de goede ideeën van bewoners. Om hier vervolgens samen mee aan de slag te gaan.

Het was een moeilijke tijd om te beginnen met het wijkwerk voor mij. Corona gooide elke keer weer roet in het eten. Leuke bijeenkomsten mochten niet. Meestal mocht je maar met een of twee personen over straat. Ondanks die moeilijke tijd, heb ik velen van jullie mogen leren kennen en hebben we leuke projecten/activiteiten gedaan. Het was voor mij bijzonder om van zo dichtbij te zien wat er allemaal leeft en speelt in de buurt.

Ik ben er blij van geworden. Om dichtbij een aantal van jullie te mogen komen. Het was voor mij niet alleen op 'professioneel niveau', zoals men dat zegt, maar ik heb een deel van jullie persoonlijk mogen leren kennen. Daar ben ik erg dankbaar voor. Daarnaast was het soms frustrerend, hoe graag je samen dingen wilt gaan doen en dit wordt te-

gegehouden. Er is heel veel mogelijk en ik hoop dat mijn opvolger jullie hiermee gaat helpen. Maak van jouw buurt een thuis en zet jouw talenten en ideeën in om hiermee aan de slag te gaan!

Met vriendelijke groet,

Jorben Koenen
Wijkwerker Centrum

Twentse Alliantie



ViZier



Nederlands leren praten, lezen en schrijven



Heb je een leerwens op het gebied van taal, rekenen, digitale vaardigheden of wil je vrijwilligerswerk doen?

Bij het Huis voor Taal & Meedoen zijn elke week adviseurs aanwezig die samen met jou kunnen kijken naar de mogelijkheden voor taal en meedoen binnen Enschede.

Locaties:

CENTRUM

Pijpenstraat 15, 7511 GM Enschede
Open op maandag t/m vrijdag
van 10.00-17.00 uur.

ZUID

Het Stroink 64, Enschede
Open op dinsdag van 14:00 tot
16:00 uur

WEBSITE:

www.huisvoortaalenmeedoen.nl

E-MAIL:

info@huisvoortaalenmeedoen.nl

TEL: 053 - 43 23 304

Kent u het Huis voor Taal en Meedoen al?

Het Huis voor Taal en Meedoen is dé plek voor (al) uw vragen over taal en/of vrijwilligerswerk

"In Nederland mag en wil iedereen meedoen. Dat begint natuurlijk gewoon op school of in je werk. Maar bijvoorbeeld ook door lid te zijn van een sportvereniging of door je in te zetten bij evenementen in de stad. De meeste mensen willen en doen dat ook gewoon. Maar wat als dat niet zomaar gaat? Als je bijvoorbeeld moeite hebt met Nederlands? Of niet weet wat vrijwilligerswerk is, omdat dat in je land van herkomst niet bestaat? Wie kan je dan helpen? Daar is het Huis voor Taal en Meedoen voor," legt Hacer Bircan, coördinator van het 'Huis voor Taal en Meedoen' enthousiast uit.

Eén loket voor alle vragen

Het Huis voor Taal en Meedoen is een soort loket. Een loket voor alle vragen over taal en vrijwilligerswerk.

Hacer: "Iedere werkdag is in het Huis voor Taal en Meedoen in de Openbare Bibliotheek Enschede iemand aanwezig, en op dinsdagmiddag ook in het Stroinkshuis, om u te helpen met

uw vragen. Zij weten wat er allemaal mogelijk is op het gebied van taal(les), cursussen en vrijwilligerswerk. In het Huis wordt samengewerkt door M-Pact, de Bibliotheek, Alifa, het ROC van Twente, SIVE, Power Enschede, Gemeente Enschede, Leerwerkloket Twente en Stichting Lezen & Schrijven.

Als u naar ons toe komt, bespreken we wat uw vraag is en kijken we samen welke organisatie u het beste kan helpen. Wij brengen u dan met elkaar in contact. U hoeft dus maar naar één plek en wij zoeken de oplossing!"

Hacer: "We zijn er niet alleen voor mensen met een niet-Nederlandse achtergrond. Iedereen die moeite heeft met lezen is welkom. Niemand vindt het leuk om niet te weten wat er in de brief van bijvoorbeeld de dokter staat. Dat kan iedereen overkomen. Maar het is wel lastig, dus kom langs. Wij helpen u graag verder."

Wilt u zich ook actief inzetten voor het Huis voor Taal & Meedoen? Neem contact op met ...

weerfit | fysiotherapie
osteopathie

Fit zijn is
voor iedereen
belangrijk!



Begoniastraat 182, 7514 ZT Enschede
053 - 7850601 • www.weerfit.nl

VERS VAN HET MES



ANDRÉ HARTGERINK h.o.n.
SLAGERIJ - NIJBOER
Vers vlees en barbequepakketten

Lipperkerkstraat 111, 7511 CW Enschede
Tel.: 053 - 4310404 Mobiel: 06 - 22416335
E bestellingen@slagerijnijboer.nl
www.slagerijnijboer.nl



Al tientallen jaren een begrip in Enschede als het gaat om kwalitatief afzwemmen voor kinderen vanaf vijf jaar.

Onze zwemlessen zijn 2 keer per week 30 minuten of 1 keer per week 45 minuten. Er wordt les gegeven in groepen bestaande uit maximaal 7 kinderen.

Wij hebben op maandag, woensdag en vrijdag vrij zwemmen voor ouderen in extra warm water in groepen van maximaal 4 personen. Voorvragen kunt u contact opnemen met onderstaand adres of via de mail. U kunt zich inschrijven via de website, maar u kunt ook bellen of langskomen op onderstaand adres tussen 14:00 - 20:00 uur.

Zwemschool Schonewille.
Hoge Bothofstraat 112, 7511 ZD Enschede.
telefoon: 053-4324288, e-mail: zwemles-schonewille@outlook.com

Openingtijden:

Maandag	15:30 - 19:00
Dinsdag	15:30 - 19:00
Woensdag	15:30 - 19:00
Donderdag	15:30 - 19:00
Vrijdag	15:30 - 19:15
Zaterdag	GESLOTEN
Zondag	GESLOTEN



Oorlog in Enschede

Het is 1933 als Hitler en de Nazi's in Duitsland aan de macht komen. Vanaf dat moment zijn alle ogen op de wereld gericht op Duitsland gericht. In de nacht van 9 op 10 november 1938 worden in het land 1400 synagogen, 7500 joodse winkels, scholen, bedrijven en huizen vernield of in brand gestoken. De Jodenvervolgving is begonnen.

Nederland is neutraal gebleven tijdens de Eerste Wereldoorlog, maar moet na 125 jaar vrede lijdzaam toezien dat op 10 mei 1940 de Duitsers ons land binnen vallen. In Enschede is nog geen Duitser te bekennen, maar het Enschedese volk begint te hamsteren, drukte in de winkels, fabrieken liggen stil, scholen blijven dicht. Niemand heeft ooit een oorlog meegemaakt, men heeft geen idee wat hen nog te wachten staat.

Terwijl de koninklijke familie en de regering zich al in Engeland bevinden is het Nederlandse volk aan zichzelf overgeleverd. Nadat op 14 mei Rotterdam wordt gebombardeerd geeft het leger zich over. 22.000 Nederlandse soldaten worden overgebracht naar Duitsland. Na 'slechts' vier dagen oorlog is het land overgeleverd aan de Duitse bezetter. Als Hitler in juni besluit om alle krijgsgevangenen vrij te laten, is het Twente waar de eerste opvang plaatsvindt. Bijna 1900 soldaten marcheren op zondag 5 juni de grens over bij Glanerbrug.

In het Volkspark hebben de Enschedese kappers zich verzameld om de ongeschoren mannen te scheren voor een dubbeltje per persoon.

Toch vallen in Enschede, als gevolg van een Engels 'vergissingsbombardement', de eerste Duitse en Nederlandse doden als op 16 augustus het ontmantelen van een niet ontplofte brisantbom misgaat. Vier Duitsers en de gebroeders Gerard en Johan Enschede komen hierbij om het leven. De soldaten worden met militaire eer begraven. Op de begrafenis van de broers mag niet over het incident worden gesproken.

De eerste maatregelen worden op 1 oktober aangekondigd. Iedereen boven de 15 jaar moet zich kunnen identificeren, er komt een avondklok, de straatlantaarns mogen niet meer branden, de huizen moeten geblindeerd zijn en zelfs fietslantaarns worden zwartgemaakt omdat de stad vanuit de lucht niet meer zichtbaar mag zijn. Steeds meer maatregelen worden ingevoerd en vanaf 1941 zijn alle levensmiddelen, schoenen, kleding, brandstof en vele andere zaken alleen nog maar op de bon verkrijgbaar. Ook komen er twee centrale keukens in de stad.

Ook krijgt de commissaris van politie van de burgermeester opdracht een lijst samen te stellen met personen van

'Joodschen bloede'. 1368 aanmeldingsformulieren komen ingevuld terug op het gemeentehuis. Wie had toen kunnen bedenken dat men feitelijk hun doodvonnis tekenden.

Het is 13 september 1941 als de Duitsers, woedend dat er weer kabels zijn doorgeknipt door het verzet, 105 mannen uit Twente (waaronder 68 Enschedese Joden) van huis halen en naar het Stedelijk Lyceum brengen. De mannen hebben geen flauw idee wat hen te wachten staat en proberen, middels naar buiten gesmokkelde briefjes, achtergebleven familie gerust te stellen. In de krant wordt niets geschreven over deze 'Mauthausen Razzia', maar een dag later vertrekt er vanaf station Enschede een trein met bestemming concentratiekamp Mauthausen. Nanne Zwiep, een geliefde predikant is de woordvoerder van alle Enschedese kerken. Middels een officieel protest tegen de *Vervolg op pagina 12*





Koelkast leeg, maar leefgeld op? Wasmachine kapot, wat nu?

Wie zijn wij?

Wij zijn de Parochiële Caritas Instelling (PCI) van Enschede. Vanouds is de PCI of Caritas bedoeld om mensen die acute (financiële) hulp nodig hebben, een helpende hand te bieden.

Wat doen wij?

Inwoners van Enschede die tijdelijk in een moeilijke situatie verkeren, kunnen bij ons terecht voor directe (beperkte) nood-hulpvragen. Vrijwilligers staan klaar om u te helpen:

- Luisteren naar uw probleem
- Adviseren en doorverwijzen
- Tijdelijke materiële hulp, bijvoorbeeld boodschappen
- Contact leggen voor een pastoraal gesprek

Kijk voor meer informatie op: www.caritasenschede.nl of op www.facebook.com/CaritasEnschede

Hoe kunt u ons bereiken?

Zoekt u hulp? Of zoekt u hulp voor iemand anders? Stuur een bericht naar secretaris@caritasenschede.nl. U krijgt zo snel mogelijk een reactie.

U kunt ook contact opnemen met de hulptelefoon op 06 – 38 76 50 54 werkdagen van 18.00-21.00 uur. Een boodschap inspreken kan ook, dan wordt u teruggebeld.



Uw boekhouder in uw wijk!



Gelderman
Financiële Diensten

Drs. Arnoud Gelderman RBc.

Lipperkerkstraat 59

Tel.: 06-24843405

Website: www.geldermanfinanciediensten.nl

Wijkwijzer Centrum

Ben je op zoek naar hulp of informatie? Dan is de Wijkwijzer waar je moet zijn. Een team van wijkwerkers, vrijwilligers en maatschappelijke organisaties helpt bij het vinden van een passend antwoord. Bij de Wijkwijzer kun je met alle vragen terecht.

Locatie Centrum:

Performance Factory, Hal Oost, Hoge Bothofstraat 49.
Voor al uw vragen op het gebied van zorg en participatie.

Openingstijden:

Dinsdagochtend 09:00-12:00.
Donderdagochtend 09:00-12:00.

Buiten openingstijden zijn wij bereikbaar via de mail:
wijkwijzercentrum@twentsealliantie.nl

Onze medewerkers staan op dinsdag- en donderdagochtend van 09:00-12:00 uur klaar om uw vragen te beantwoorden en waar nodig contact te leggen met organisaties die u verder kunnen helpen.

- Activiteiten in de wijk
- Wonen
- Hulp bij opvoeden of zorg
- Meedoen in de maatschappij
- Financiën
- Welzijn en gezondheid
- Vrijwilligerswerk

Maar natuurlijk kunt u ook langskomen voor een andere vraag, een idee of gewoon een gratis kopje koffie.

U kunt informatie ook vinden op:
www.wijkteamsenschede.nl/wijkwijzer

Elke dinsdag- en donderdagochtend is er de hele ochtend iemand van het Welzijnswerk (de Twentse Alliantie) aanwezig.

Spreekuren voor specifieke vragen:

Bij de Wijkwijzer hebben zich diverse organisaties aangesloten die tijdens de openingstijden spreekuur houden voor specifieke zaken:

Dinsdag:

09:00-10:30 uur

- Wijkcoaches
- Alifa Opvoeden & Opgroeien
- Budget Advies Team

10:30-12:00 uur

- Wijkcoaches
- Alifa Opvoeden & Opgroeien
- Domijn
- Wijkagent
- Budget Advies Team

Donderdag:

09:00-10:30 uur

- Wijkcoaches
- Buurtbemiddeling (elke laatste donderdag van de maand)

10:30-12:00 uur

- Wijkcoaches
- Alifa Welzijn Senioren
- Formulierenhulp
- Informatie Wijkbudgetten



Twentsch Dagblad TUBAN-IA

en Enschedesche Courant

ABONNEMENTSPRIJS: P. 3 md. bij vooruitbet. v. Ned. f 2.25. Buitlnd f 4.20.
 Afzonderlijke nummers en bewijz. f 0.05. Per week bij vooruitbetaling f 0.18.
PRIJS DER ADVERTENTIE: 1-5 regels 14 centant f 1.25. Iedere regel
 meer f 0.25. - Advert. onder brieven of hevr. Bur. Dagbl. Tub 10 cts. extra.

Uitgave: N.V. v.h. Firma M. J. VAN DER LOEFF
 Gevestigd te Enschede Langstr. 12-13. Tel. 3544 (4 lijnen). Postgiron. 37648
 Versijnt dagelijks behalve op Zon- en Feestdagen.

Abonnementen, Advertenties, Inges. Meded. enz. te zenden aan de Admi-
 nistratie. - Bijdragen van medew. Ingez. stukken te zenden aan de Redactie.
 In gevallen van overmacht als staking, bedrijfsstoring en derg. kan geen
 levering of nalevering der courant of terugbet. v. abn. guld worden verlangd.

VRIJDAG 10 MEI 1940
DIT NUMMER BESTAAT UIT TWEE BLADEN.
69e JAARGANG - No. 110

Duitse troepen overschrijden de Nederlandsche grens.

MEDEDEELING VAN HET ALGEMEEN
HOOFDKWARTIER.

TENMINSTE 6 DUITSCHE VLEGITUIGEN
NEERGEHAALD.

Het algemeen hoofdkwartier deelde ons hedenochtend om 5.15 uur het volgende mede:
 Van drie uur af hebben Duitse troepen de grens overschreden. Vliegaanvallen zijn geprobeerd op enkele vliegvelden. Weermacht en afweer zijn paraat bevonden. Inundaties voltrekken zich volgens plan. Voor zoover bekend zijn tenminste 6 Duitse vliegtuigen neergehaald.

NEDERLANDSCH LEGERBERICHT

BEKENDMAKING.

De Regering doet in deze voor Nederland noodig tijden een beroep op den moed en de valste der bevolking.
BIJ NADERING VAN DEN VIJAND
 H I J V E D E N I E T O N D E R D E W A F E N E N
 G E R O E P E N B U R G E R R U S T I G I N Z I J N
 W O O N P L A A T S E N B E S C H E R M E D O O R
 Z I J N T E G E N W O O R D I G H E I D H U I S G E Z I N
 H A V E N G O E D.
 Door het verlaten van zijn woonplaats stelt hij zich aan het gevaar bloot om tusschen de strijdende partijen te geraken en loopt hi grante kans, elders noch vreesd, noch onderdak te vinden.
 Het overschrijden van rivieren zal in den regel onmogelijk blijken.
 Ook bij gevaar voor aanvallen uit de lucht blijft de bevolking rustig en neme zij nauwkeurig in acht de bij „Openbare bekendmaking“ voorgeschreven gedragsregel voor gevaar van dergelijke aanvallen.
DE REGERING V E R B I E D T A A N A L L E N E D E R L A N D E R S D I E N I E T B E H O O F T O T D E K R I J G S M A C H T V A N D E N S T A A T M E T D E W A F E N E N A A N D E N S T R I J D D E E L T E N E M E N .
 Aanbevelen de burgerschenden uitsluitend bestemd zijn voor het verrichten van politiediensten en zij ook overigens niet behoeven tot de krijgsmacht van den Staat. In het ook aan de leden hiervan — ook al zijn zij in uniform gekleed — uitdrukkelijk verboden met de wapenen aan den strijd tegen den invaller deel

PROCLAMATIE van Hare Majesteit de Koningin.

H.M. de Koningin heeft hedenmorgen de volgende proclamatie uitgevaardigd.

Mijn Volk,

Nadat ons land met angstvallige nauwgezetheid al deze maanden een stipte neutraliteit had in acht genomen en terwijl het geen ander voornemen had dan deze houding streng en consequent vol te houden is in den afgelopen nacht door de Duitse weermacht zonder de minste waarschuwing een plotselinge aanval op ons gebied gedaan. Dit niettegenstaande de plechtige toezegging, dat de neutraliteit van ons land zou worden ontzien zoolang wij haar zelf handhaafden. Ik richt hierbij een vlammend protest tegen deze voorbeeldenloze schending van de goede trouw en aantasting van wat tusschen beschaaftde staten behoorlijk is. Ik en Mijn regeering zullen ook thans onzen plicht doen. Doet gij den uwen, overal en in alle omstandigheden, ieder op de plaats waarop hij is gesteld, met de niterste waakzaamheid en met die innerlijke rust en overgave waartoe een rein geweten in staat stelt.

razzia proberen ze de gedeporteerde mannen terug te krijgen naar Enschede. Dit verzoekschrift, ondertekend door alle Enschedese geestelijken, wordt door Zwiep persoonlijk aan de opperbevelhebber van de Duitse weermacht overhandigd. Een paar dagen later meldt ook de burgemeester van Enschede zich, namens alle Twentse burgemeesters, bij de secretaris generaal om officieel te protesteren tegen de razzia.

Voor dominee Leendert Overduin is de razzia het teken om vanaf dan in actie te komen en hij begint de Enschedese joden te helpen met onderduiken. Door zijn bescheidenheid en zwijgzaamheid valt hij niet erg op en hij sluit een pact met de Joodsche Raad. (Hierdoor worden uiteindelijk rond 1000 Joodse inwoners geholpen uit handen van de bezetter te blijven)

De Sicherheitsdienst, de SD, heeft inmiddels de villa van de joodse textielfabrikant Sieg Menko en tevens voorzitter van de Enschedese joodse raad aan de Tromplaan gevorderd. Hij mag geen voet meer zetten in zijn eigen huis en moet zich wekelijks melden om in de namen te noteren van de joodse mannen die in Mauthausen zijn overleden. Binnen drie maanden na de razzia zijn alle 68 afgevoerde joodse mannen ver-

moord. Ook wordt Menko opdracht gegeven dat de joodse mensen zich moeten melden voor de werkkampen. Formeel houdt hij zich aan de opdracht, maar zijn secretaris Gerard Sanders gaat daarna nogmaals op bezoek en wijst mensen op de mogelijkheid onder te duiken, met de hulp van Overduin.

In 1942 worden de beperkingen van de Joodse gemeenschap steeds schrijnender. Borden met 'Voor joden verboden' verschijnen. Musea, restaurants, dierentuinen, bibliotheken en andere publieke gelegenheden zijn niet langer toegankelijk voor Joden. Kinderen worden geweerd uit het openbaar onderwijs, hun ouders mogen geen auto meer rijden, en de Joden mogen niet meer met niet-Joden trouwen. Ook moet verplicht de letter J in hun persoonsbewijzen komen te staan. Op 3 mei 1942 wordt de Jodenster ingevoerd en is het dragen daarvan verplicht en op 250 gulden na moet de Joodse bevolking hun hele vermogen inleveren. Beetje bij beetje worden de vrijheden van de Joodse bevolking meer ingeperkt. Razzia's nemen steeds vaker toe en vanaf juni worden de eerste Joden opgeroepen om te gaan 'werken' in Duitsland. Ook de deportatie vanuit Westerbork naar Auschwitz begint op gang te komen. Vanaf oktober worden Joden massaal naar Westerbork getransporteerd.

Het is 24 oktober 1944 als de 'Grote Razzia' in de vroege ochtend wordt uitgevoerd. De Duitsers hadden de dag ervoor al aangekondigd dat alle mannen tussen de 17 en 40 jaar zich klaar moeten maken om in Duitsland te gaan werken. 'Op hen die pogen te ontvluchten of weerstand bieden zal worden geschoten!'. Er spelen zich hartverscheurende taferelen af en onder strenge bewaking worden ruim 7000 mannen de grens over gestuurd, een onzekere toekomst tegemoet.

Dominee Leendert Overduin is, sinds de eerste razzia begonnen met het helpen onderduiken Joden. Hij haalt en brengt ze naar vele adressen in Twente, later zelfs door het hele land. Hij wordt in 1942 en in 1943 gearresteerd maar wordt beide keren snel weer vrijgelaten. In de laatste week van maart 1945 wordt Overduin weer gearresteerd en hij krijgt te horen dat hij zal worden doodgeschoten. Het verzet klopt aan bij Karl Huschka, niet wetende dat hij een verrader is, en Overduin wordt op 31 maart vrijgelaten. De dominee loopt naar de Sumatrastraat, naar de familie Ter Borg, verzetsmensen van het eerste uur waar hij te horen krijgt dat die avond zoveel mogelijk leden van het verzet bij elkaar komen omdat er, volgens Huschka, belangrijk nieuws is uit Londen. Overduin vertrouwt het niet en verdwijnt ongezien door

de achterdeur. Als om 19.00 uur vijf verzetsmensen zijn op komen dagen rijden er drie overvalwagens met piepende banden de straat in. Een Duits commando stormt het huis binnen en de zeven aanwezige verzetsstrijders hebben geen schijn van kans; ze worden genadeloos vermoord. Moeder Jonetta smeekt de Duitsers om haar zoontje van twee te sparen en mag hem, terwijl ze onder schot wordt gehouden, naar de slager brengen. Haar dochter verblijft daar op dat moment en tegen haar zegt ze: 'Je vader is al dood, ze schieten mij zo ook dood, pas goed op hem'. Als ze terugloopt naar huis wordt ze in de gang doodgeschoten. Als later een buurman de woning betreedt vindt hij oma. Ze was onder een tafel gekropen en heeft als enige de executies overleefd.

Slechts één dag later, op 1 april 1945, wordt Enschede bevrijdt.

De familie van Gelderen is één van de belangrijke Joodse textielfabrikanten. Hun fabriek is stoomweverij de Nijverheid. De Duitsers nemen de fabriek na de bezetting in beslag, familie van Gelderen duikt onder. Begin 1942 krijgt de Nijverheid een order om 630.000 Jodensterren te fabriceren en te drukken. Tot aan na 1990 was altijd verondersteld dat deze gehate sterren in Polen werden geproduceerd.



**DE HUIZEN
BEMIDDELAAR TWENTE**
Uw betaalbare en lokale makelaar

Full Service Verkoopbegeleiding

Nu ook bij u in de buurt.

De verkoop begeleiding van De Huizenbemiddelaar is vertrouwd, voordelig en vernieuwend.

In onze dienstverlening zit o.a. het volgende:

- ✓ Waardebepaling
- ✓ Professionele fotografie, plattegronden, inmeet rapport NEN 2580
- ✓ Opmaak Brochure en teksten
- ✓ Promotie via V-borden, websites en volledige Funda publicatie
- ✓ Versturen digitale brochures
- ✓ Onderhandelingen
- ✓ Telefonisch opvang geïnteresseerden
- ✓ Nabellen geïnteresseerden
- ✓ Verzorgen koopovereenkomst
- ✓ Onbeperkt rondleidingen door de makelaar
- ✓ Eind controle en begeleiding bij de notaris
-
- ✓ Ook woning verhuur.



Huizenbemiddelaar Twente

Bel voor een afspraak:
053-4850360 - 06-42155628
Of mail ons direct.
enschede@dhubmakelaardij.nl

Lipperkerkstraat 53
7511CV Enschede

www.dehuizenbemiddelaartwente.nl



Vitaler worden met be



Uw huisarts heeft u een recept voor bewegen voorgeschreven. Hiermee zet u de eerste stap naar een gezondere leefstijl. Voor veel klachten is bewegen namelijk een goed medicijn!

Met Bewegen op Recept gaat u gedurende drie maanden 1x per week bewegen onder deskundige begeleiding van Jokes Lifestyle.

Daarnaast krijgt u voedingsadvies. Bewegen op Recept is een initiatief van diverse huisartsen- en fysiotherapiepraktijken, praktijkondersteuners, huisartsen (POH's), gemeen-

weging als medicijn Bewegen op Recept



te Enschede, Sportaal en Jokes Lifestyle.

Locatie

De Roef, Pastoor Geertmanstraat 17 en overige locaties.

Kosten

Bewegen op Recept kost eenmalig € 25,- en betaal je in de eerste les contant aan Joke of per eenmalige incasso.

Meer informatie

Joke Veldhuis 06 22 542 669
Mumin vd. Belt 06 40 729 815

Door voldoende beweging

- worden uw spieren & botten sterker
- vermindert u effecten van stress
- verbetert uw algehele conditie
- verkleint uw kans op diabetes
- gaat uw bloeddruk omlaag

Indien gewenst kunt u aansluiten bij een voeding en lifestyle programma

Hoe werkt Bewegen op Recept

1. Uw huisarts of praktijkondersteuner geeft u een beweegrecept.
2. Er wordt een fittest afgenomen door de fysiotherapeut.
3. 3. Tijdens de eerste les neemt u het beweegrecept mee. U betaalt eenmalig € 25,- aan Jokes Lifestyle.
4. Na de eerste zes weken volgt een evaluatiegesprek.
5. Na afloop van de drie maanden volgt er weer een fittest. Zo meten wij of uw gezondheid verbetert. Uw persoonlijke gegevens worden hierbij vertrouwelijk behandeld.



Insectenhotels Bleidensteinpark

Het gaat al lange tijd niet goed met de bijen, kevers, vlinders, vliegen en andere insecten. Deze beestjes zijn van onschatbare waarde voor de natuur, maar verdwijnen steeds meer. Om de afname van de insectenpopulatie tegen te gaan, is het belangrijk om insecten ruimte te geven. We hebben daarvoor eind 2020 een deel van het Blijdensteinpark ingezaaid met een bloemenmengsel. Dit hebben we onlangs aangevuld met drie insectenhotels.

De leverancier heeft bij de productie gebruik gemaakt van resthout dat duurzaam geteeld is (FSC) en er is gebruik gemaakt van verantwoorde arbeid (sociale werkvoorziening).

Wijkbeheerder Laurens Ottenschot
l.ottenschot@enschede.nl

Stolpersteinen in de Bothoven

Het concept 'Stolpersteine' is een kunstwerk van de Duitse kunstenaar Gunter Demnig. Hij brengt gedenktekens aan in het trottoir voor de huizen van de mensen die door de nazi's verdreven, gedeporteerd, vermoord of tot zelfmoord gedreven zijn. Verspreid over vele plaatsen in Europa zijn al tienduizenden Stolpersteine gelegd.

Oldenzaalsestraat 18 en 20 – tegenover de 50-50 winkel van het Leger des Heils.



Theodorus Johannes van der Steen werd op 2 december 1896 geboren in Enschede. Op 1 februari 1944 wordt Theodorus, dan werkzaam als vertegenwoordiger, gearresteerd in Hengelo. In eerste instantie is hij tot de dood veroordeeld door het gerecht in Utrecht (wanneer en waarom is niet bekend), maar dit vonnis wordt omgezet tot een levenslange gevangenisstraf. In de zomer van 1944 wordt hij overgebracht naar Duitsland waar hij in verschillende tuchthuizen en gevangenissen heeft gezeten. Als laatste verbleef hij in Zuchthaus Coswig, waar hij op 5 mei 1945 op 48-jarige leeftijd is omgekomen.

Henderikus Hartgers werd op 21 maart 1909 geboren in Nieuw-Buinen, gemeente Borger. Zijn ouders verhuisden voor de oorlog naar Enschede. Hij trouwde in 1935 met dienstbode Emma Maria Michael uit Dortmund. Toen de oorlog uitbrak werd metselaar Hartgers lid van de Twentse illegale Communistische Partij van Nederland (CPN) en daarmee ook lid van het verzet. Hij haalde steeds exemplaren op van de krant 'De Waarheid' die hij onder zijn kleding verborg. Als op 31 augustus 1944 de 'Grüne Polizei' aan de deur staat gooit hij de voordeur gelijk weer dicht en slaat op de vlucht, daarbij wordt hij door een kogel getroffen. Een buurman verradt hem en bijna twee weken later wordt hij door de Duitsers vermoord. Hij werd 35 jaar oud. Zijn vrouw Emma komt om bij één van de bombardementen op Enschede. Henderikus Hartgers is begraven op de Oosterbegraafplaats.



Kortelandstraat 2



Johan Wolf werd op 16 augustus 1917 in Lochem geboren. Het gezin Wolf komt terecht in Enschede. Zij oudere zus Rosa trouwt en komt te wonen aan de Da Costastraat met haar man en zontje David. Rosa is verkoopster in een damesmodezaak. Johan is banketbakker. Het is oktober 1942 als Joden massaal op transport worden gezet naar Westerbork. Johan Wolf, zus Rosa en haar zoon David zitten daar ook bij. Rosa (29 jaar) en David (4 jaar) worden op 5 november vermoord in Auschwitz. Johan wordt door de Duitsers vermoord op 31 augustus 1943, ook in Auschwitz. Hij werd slechts 26 jaar.

C.F. Klarstraat 44 (voorheen Hessenweg 44) Hoek Veenweg

Hier woont het gezin van Gelder. Bakkersknecht Meijer woont hier samen met zijn vrouw en hun zes kinderen en schoonzus Wilhelmina Wolff. Zoon Aron van Gelder wordt tijdens de 'Mauthausen Razzia' op 13 september 1941 opgepakt. Nog geen maand later, op 25 oktober, wordt hij vermoord in Mauthausen. Hij werd 25 jaar oud. De Commissaris van Politie te Enschede verzocht opsporing, aanhouding en voorgeleiding van de familie, wonende in Enschede. Zij werden ervan verdacht zonder de daartoe vereiste vergunning van woonplaats te zijn veranderd. Met deze omschrijving werden joden aangeduid die waren ondergedoken. De rest van het gezin werd oktober 1942 opgepakt en naar diverse kampen gedeporteerd. Roosje (25 jaar) wordt op 10 oktober 1942 vermoord in Auschwitz, net als David (16 jaar) op 28 februari 1943. Meijer (54 jaar) wordt op 31 maart 1943 vermoord in Neukirch, Abraham (23 jaar) op 31 maart 1944 in midden-Europa. Ook Wilhelmina Wolff (51 jaar) wordt omgebracht op 24 oktober 1942 in Auschwitz.



Vervolg op pagina 21



Van de Wetering
COSMETISCHE & MEDISCHE
PEDICUREPRAKTIJK

**GEZONDE VOETEN ZIJN VOOR
IEDEREEN BELANGRIJK!**

Ons team aan pedicures zien vele voetproblemen in de praktijk: van een hamerteen tot een geïnfecteerde teen. Ze zien cliënten met platvoeten, pijn door gewrichtsklachten, teenafwijkingen, reumavoeten, ingroeïende nagels, likdoorns, overmatige eeltgroei en klauwtenen. Het team heeft specialistische kennis in huis zodat ze veel cliënten daarmee goed kunnen helpen.

Het begint met een goede diagnose.

Pedicurepraktijk Van de Wetering
De Klomp 218
7511 DL Enschede
tel. 06-10620281
www.pedicure-praktijk.com
mail@pedicure-praktijk.com



SIVE organiseert



Stichting Intercultureel Vrouwencentrum Enschede organiseert vanaf september 2022 het project 'Groet en Ontmoet' voor vrouwen in Enschede

Groet & Ontmoet is een nieuw project. Het gaat om vriendschap sluiten en samen Enschede ontdekken. Je weg vinden in onze stad is soms best lastig, zeker als je nog niet zo lang in Enschede woont. Als je juist al langer in Enschede woont, maar nog weinig sociale contacten hebt, waar moet je dan heen? Bij dit project gaan de deelnemers daarom samen nieuwe dingen uitproberen.

Groet en Ontmoet



Ze krijgen bijvoorbeeld een rondleiding door het centrum van de stad en ze gaan wandelen in enkele van de vele parken van Enschede. Daarnaast zal er ook veel met elkaar worden gepraat aan de hand van verschillende vragen, zoals: Wie ben je en wat doe je voor werk of studie? Wat kun je al en wat zijn je mogelijkheden?

Het project

'Groet en Ontmoet' is een project van 14 weken. Yetta Ramdien, coördinator bij SIVE: "Ik ben sinds maart dit jaar komen werken bij SIVE, en ik kreeg mee dat dit project helaas door

corona al een tijd uitgesteld was. Ik heb zoveel mogelijk van de originele opzet willen behouden, en dit jaar willen wij echt heel graag starten met het project, wij kunnen niet wachten!!" Iedere week komt er een ander thema aan bod. Onder andere; kennismaken, verhalen van de stad, vriendschap en cultuur. De vrouwen komen wekelijks samen op de dinsdagmiddag.

SIVE

Stichting Intercultureel Vrouwencentrum Enschede (SIVE) is een actieve vrouwenorganisatie voor alle vrouwen uit Enschede en omgeving. Het doel van SIVE is participatie, emancipatie en integratie van alle vrouwen in en rondom Enschede te bevorderen ongeacht etniciteit, geloof of politieke voorkeur. Ze wil vrouwen inspireren en verbinden door diverse activiteiten, bijeenkomsten en inspirerende ontmoetingen te organiseren.

Het project 'Groet en Ontmoet' is gericht op sociale initiatieven waarbij onze doelgroep zich verder kan ontwikkelen en elkaar kan helpen en versterken. Het project beoogt tevens het ontdekken van wat de leefomgeving van de doelgroep aan culturele initiatieven kan brengen. Het project wordt mede mogelijk gemaakt door een subsidie van het VSBFonds.

Meedoen aan 'Groet en Ontmoet'

Heb je ook zin om andere vrouwen te ontmoeten en nieuwe vriendschappen te sluiten? Meld je dan nu aan via coordinator@sive.nl.

Deelnemen aan het project van 14 weken kost €20,- per deelnemer. Wilt u helpen als vrijwilliger in dit project? Meldt u aan via coordinator@sive.nl.

JEUGD VIVA

JEUGD VIVA 2022

De VIVA wordt dit jaar in week 30 gehouden. Het wordt een driedaagse VIVA, georganiseerd vanuit het Jongerenwerk centrum.

Maandag 25 juli, dinsdag 26 juli en woensdag 27 juli wordt de VIVA gehouden van 10:00 tot 14:30 uur. Dit jaar ook met activiteiten voor ouders- en opvoeders.

We zijn nog op zoek naar vrijwilligers. Ben je geïnteresseerd om als vrijwilliger te helpen tijdens de Jeugd ViVa, stuur dan een mail naar Merle (m.devos@alifa.nl).

Stolpersteinen in de Bothoven

vervolg van pagina 16-17

C.F. Klarstraat 28

*Deze stolperstein is
nog niet teruggeplaatst
na werkzaamheden.*

Lion van Straten wordt geboren op 24 februari 1890 in Herwijnen. Hij verhuist naar Enschede en komt te wonen aan de C.F. Klarstraat 28. Het is 19 november 1913 als zoon Hermanus Philip geboren wordt. Vader Lion en zoon Hermanus Philip worden op 14 september 1941, tijdens de 'Mauthausen Razzia' opgepakt en overgebracht naar Mauthausen. Vader en zoon worden op 31 oktober 1941 vermoord in Mauthausen. Ze worden slechts 51 en 27 jaar oud.

C.F. Klarstraat 91 en Reudinkstraat 32

Gerrit Cornelis Hendrikus Hulsbeek. Het gezin Hulsbeek woonde met hun acht kinderen aan de Hessenweg 30 te Enschede. Gerrit was schilder en Jannes was fabrieksarbeider. Gerrit heeft in de oorlog belangrijk illegaal werk verricht voor de groep van kapelaan de Hosson. Ook zijn broer Jannes Hulsbeek was bij deze groep aangesloten en hield zich bezig met spionage in Duitsland, voornamelijk in het grensgebied. Hosson was kapelaan van de St. Jacobuskerk te Enschede. Hij richtte een knokploeg op die opereerde onder de naam 'Prins Bernard'. Een vriendin van één van de leden kreeg een relatie met een Nederlandse S.D.-er en verraadde de groep. De gearresteerde kapelaan de Hosson werd op 31 oktober 1944 in Gronau doodgeschoten.

Gerrit werd eind september 1944 aan de Hessenweg opgepakt door zes S.D.-agenten onder wie twee Nederlanders. Ze brachten hem naar het gebouw van de S.D. aan de Tromplaan. Vandaar brachten ze hem naar de bunkers op het vliegveld waar hij op 7 oktober werd gefusilleerd. Hij werd 34 jaar oud. Zijn broer Jannes werd dezelfde dag opgepakt bij zijn hospita aan de Reudinkstraat. Hij werd op 19 oktober op het vliegveld gefusilleerd en begraven. Hij werd slechts 24 jaar oud. Eind oktober 1944 werd de familie medegedeeld dat de jongens als terroristen waren gefusilleerd.



De Klomp 75



Aan de Gronausestraat 29 woont het gezin Woudstra. Meijer (Max) is sigarenhandelaar en trouwt op 17 augustus 1921 met Sibilla (Anne) Weijel. Drie jaar later wordt zoon Johan geboren. Net als vele andere Joden wordt het gezin tijdens de eerste razzia's van 3 of 5 oktober 1942 opgepakt en naar kamp Westerbork gestuurd. Binnen enkele dagen zijn Meijer (55 jaar) en Sibilla (55 jaar) op 12 oktober 1942 vermoord door de Duitsers, allebei in een ander vernietigingskamp (Monowitz en Auschwitz). Zoon Johan komt uiteindelijk ook in Monowitz terecht, waar hij op 18-jarige leeftijd wordt vermoord.

Lipperkerkstraat 53 en C.J. Snuifstraat 17

Het gezin de Beer woont ten tijde van de Tweede Oorlog aan de Lipperkerkstraat 53. Levie de Beer, groothandelaar in fruit, trouwt in 1910 met Roosje Cohen uit Dalen. Ze krijgen 4 kinderen: Reina Elisabeth, Henderika Boena, Boena en Abraham. Zoon Abraham ontmoet Leentje Nathans en trouwt met haar in 1942, waarna ze intrekt bij haar man en schoonfamilie. Dochter [Henderika Boena de Beer] is inmiddels getrouwd met Herbert Cohen en woont aan de C.J. Snuifstraat 17 met kinderen Levie Paul en Irene Rosita. Dochter Boena de Beer is getrouwd met Edmund de Leeuw en wonen samen met hun drie dochters Grietje, Roosje en Johanna aan de Delistraat 65.

Ook deze gezinnen worden in 1942 door de Duitsers uit huis gehaald. Gezin de Beer aan de Lipperkerkstraat wordt in delen verscheurd. Abraham en Leentje worden tijdens de razzia's van oktober 1942 uit huis gehaald en overgebracht naar Kamp Westerbork. Abraham (26 jaar) wordt in januari of februari 1943 vermoord in Blechhammer. Zijn vrouw Leentje (23 jaar) wordt slechts enkele dagen naar haar arrestatie op 19 oktober vermoord in Auschwitz. Vader Levie (57 jaar) en zijn vrouw Roosje (55 jaar) worden op 20 augustus 1943 opgepakt en komen ook in Westerbork terecht. Slechts zeven dagen later worden beiden vermoord in Auschwitz.



Vervolg op pagina 24



HAARMAN
LIPPERKERKSTRAAT 12, ENSCHEDE

HAARMAN WATERDICHT MAATWERK

Wij leveren en installeren
alles, van sanitair tot:

- complete badkamers
- tegelwerk
- c.v. ketels
- (design) radiatoren
- medische aanpassingen
enz, enz..

Tevens "het verkooppunt"
voor alle installatie en
hulpmaterialen!



Woont u in de Bothoven
en wilt u graag de wijk-
krant ontvangen dan kunt
u een bericht sturen naar
wijkkrant@debothoven.nl
U ontvangt dan een sticker
met Ja wijkkrant welkom
van ons.



Wij bieden zorg en ondersteuning omdat we
geloven dat we gemaakt zijn om voor elkaar te
zorgen. Zo laten we zien dat iemand van waarde
is. Dit doen we deskundig en met ons hart.
Voor u!

- Huishoudelijke ondersteuning
- Wijkverpleging
- Ambulante begeleiding
- Wonen en zorg

Uit Liefde!

Neem gerust contact op
T: 053-30 30 600
W: zorggroep-manna.nl

Gratis samen bewegen

Door corona willen meer mensen gezonder leven. De gemeente Enschede wil dit stimuleren en start daarom in samenwerking allerlei beweeggroepen in de stad. In alle wijken kunnen inwoners maximaal twee keer per week meedoen aan een laagdrempelige beweegvorm zoals wandelen of gymmen met de beweegmakelaar. Deelname is gratis.

Een veel voorkomend gevolg van de lange corona periode is verminderte conditie. Ook in Enschede zijn er mensen die te zwaar zijn, ziek worden doordat ze roken en te weinig bewegen. De beweegmakelaars van Sportaal gaan samen met inwoners bewegen. Dat doen zij op verschillende locaties in de vijf stadsdelen, dichtbij en onder professionele begeleiding.

‘We zijn nu een paar maanden bezig en zien de groep groeien, ons doel is dat mensen zich aansluiten bij een beweegaanbieder in de stad. Bij Victoria is onlangs zo’n beweeginitiatief gestart. Voor 10 euro per maand kunnen ze lid worden van de wandelgroep.” aldus Caroline Neves Fonseca, één van de beweegmakelaars. ‘Je merkt als je mensen spreekt dat het sociale aspect ook heel belangrijk is. Tijdens het bewegen spreek je mensen, je hoort hun verhalen en wij weten waar ze beste terecht kunnen.

Onze contacten met verenigingen, leefstijlcoaches en fysiotherapeuten dragen daar aan bij. En soms is het verstandig om mensen via de huisarts door te verwijzen zodat de verzekeraar ook een deel vergoed.’ vult collega Aniek Weda aan.

Per stadsdeel zijn er verschillende beweeginitiatieven. Kom naar één van de startlocaties en doe mee! Beweeg drie maanden gratis, dichtbij én samen met anderen.

Locatie: Performance Factory
Activiteit: wandelen
Wanneer: Dinsdag 12:30 uur
Donderdag 12:30 uur

Kijk voor overige locaties op:
sportaal.nl/sporten/voor-inwoners/beweegmakelaar/samenbewegen/

Voor iedereen is een beweegvorm die bij hem of haar past! Wil je weten wat bij jou past? Kom dan langs bij het Leefstijl Portaal!



Zilverlijn is gestopt



Het Nationaal Ouderenfonds stopt per 1 maart 2022 met de Zilverlijn. Dit is een speciale belservice waar ouderen terecht kunnen voor een praatje of een luisterend oor.

Voor deze ouderen zijn er andere organisaties waar zij terecht kunnen voor steun en advies én om verder geholpen te worden.

De Luisterlijn

Even je hart luchten in een gesprek van mens-tot mens?

Getrainde vrijwilligers bieden je een luisterend oor en geven je een steuntje in de rug, zodat je (hopelijk) weer verder kunt.

Bel 088 0767 000
(24/7 bereikbaar).
Ga naar www.deluisterlijn.nl
voor meer informatie.

Stolpersteinen in de Bothoven vervolg van pagina 20-21



Het gezin Cohen wordt ook tijdens één van de vele razzia's in oktober 1942 opgepakt en gedeporteerd naar Kamp Westerbork. Hendrika Boena (31 jaar), Levi Paul (7 jaar) en Irene Rosita (2 jaar) worden vrijwel direct naar Auschwitz overgebracht en op 12 oktober vermoord. Herbert komt uiteindelijk ook in Auschwitz terecht waar ook hij, op 31 januari 1943, 33 jaar oud, wordt vermoord.

Ook Boena en Edmund ontkomen niet aan de Duitsers. Ook zij worden opgepakt en afgevoerd en vermoord door de Duitsers. De kinderen van Boena en Edmund overleven de oorlog.

Reina Elisabeth overleeft als enige van het gezin de Beer de oorlog.

Lipperkerkstraat 74

Simon Jacob Keijzer en zijn vrouw **Elsina Keyser-Jacobs** werden op 12 april 1943, als 'zittend patiënt', per autobus vervoerd van Enschede naar Westerbork. Dit gegeven staat in een brief van de Joodse Raad Enschede d.d. 13 april 1943. Beiden worden elf dagen later, op 71-jarige leeftijd, vermoord in Sobibor.



Lipperkerkstraat 187



Tobias Zilverberg was een zoon van Arie Zilverberg en Frederica Potsdammer en was getrouwd met Leida Afink. Hij wordt tijdens de 'Mauthausen Razzia' van 13 en 14 augustus 1941 opgepakt en afgevoerd. Enkele weken later, op 26 oktober, wordt hij vermoord in Mauthausen. Hij werd 30 jaar.

Hoge Bothofstraat 74



Samuel Muller woont samen met zijn vrouw Frieda aan de Hoge Bothofstraat 74. Op 14 juli 1944 worden beiden opgepakt door de Duitsers en op de trein naar Kamp Westerbork gezet, waarna ze uiteindelijk in Auschwitz belanden. Frieda wordt naar een ander kamp overgebracht, waar ze de bevrijding heeft meegemaakt. Samuel heeft vermoedelijk, vlak voor de bevrijding, tijdens de evacuatie van Auschwitz meegelopen in de zogenaamde dodenmars. Hij is tijdens deze mars op 9 mei 1945 aan de ontberingen van deze tocht op 46-jarige leeftijd overleden.

Pluimstraat 37

Philippus Johannes Bertram wordt in het ouderlijk huis aan de Pluimstraat 37 geboren op 29 januari 1913. Ten tijde van de oorlog werkt Philipus als grondwerker. Net als vele Enschedeërs is hij gedwongen tewerkgesteld in Duitsland. Volgens Roelof IJspeerd van de groep Stolpersteine Enschede heeft hij zich begin 1942 zodanig opgewonden over de slechte behandeling en vooral de financiële waardering dat hij met een kwaai kop naar het arbeidsbureau in Gronau is gegaan en daar stennis heeft gemaakt. Hij werd ter plekke gearresteerd en gevangengezet in een werkkamp bij Mülheim A.D. Ruhr. In het werkkamp heeft men hem, aldus IJspeerd, min of meer laten verhongeren. Toen hij blijkbaar niet snel genoeg stierf, is hij vermoord. Hij werd slechts 29 jaar oud.



Stichting levend verleden Oost Nederland steunt de werkgroepen in Enschede, Henglo en Almelo. Dankzij deze stichting kunnen de vele stenen worden geplaatst. Dit kunnen ze niet doen zonder de vele particuliere giften, er is geen subsidie voor beschikbaar. Kijk voor meer informatie op www.stolpersteine-enschede.nl

OPSLAGRUIMTE NODIG?



Het Pakhuus

Wilheminastraat 28 - 30 te Enschede

- Tijdelijke - of permanente opslag
- al vanaf € 2,90 /m³/-per maand BTW vrij
- droge, verwarmde units
- camera en alarm beveiligde ruimtes
- diverse afmetingen
- eigen toegangsleutel

Inlichtingen

K. Claus
06 - 51 31 69 64

B. Amelink
06 - 53 26 67 43

Kesler Makelaardij
074 - 291 76 28

veilig, centraal en voordelig...

Spel- en ontmoetings- groep

De spel- en ontmoetingsgroep van Alifa is voortaan op de dinsdagmiddag van 14.00 tot 16.00 uur.



RUIT KAPOT?

H. BECKER EN CO.

Voor al uw behang, verf en glas.

Leverancier van o.a. Farrow & Ball, Eijffinger en Hooked on Walls.

Glasmagazijn ook op zaterdag geopend

Lipperkerkstraat 135 - Enschede



053 - 431 53 98 www.beckerglas.nl

Inloopsprekuren reizen met het openbaar vervoer in Enschede

Reizen met het openbaar vervoer is niet voor iedereen vanzelfsprekend. Met hulp van ervaringsdeskundigen blijkt het makkelijker dan gedacht. Ervaren OV-ambassadeurs geven (aankomende) reizigers advies en tips over het reizen met trein of bus.

Langer zelfstandig kunnen reizen draagt bij aan persoonlijke zelfredzaamheid. Ervaren OV-ambassadeurs omarmen dit en helpen 55-plussers graag op weg.

Vragen over het reizen met bus of trein zoals: 'Hoe vraag ik een ov-chipkaart aan? Welk abonnement past het best bij mij?' worden door hen toegelicht.

Elke maand vindt dit speciale inloopsprekuren plaats.

Wanneer: Woensdag 4 mei 2022

Hoe laat: 10.00 – 11.30 uur

Waar: Bibliotheek Enschede,
Pijpenstraat 15, Enschede

Telefonisch spreekuur

Telefonisch contact met een OV-ambassadeur is ook mogelijk. Dagelijks zitten OV-ambassadeurs klaar tijdens



het telefonisch spreekuur om OV-vragen te beantwoorden.

Zij zijn bereikbaar op nummer:
038 – 303 70 10.

Maandag t/m vrijdagochtend van
10.00 tot 12.00 uur
Dinsdag- en donderdagmiddag van
13.30 tot 15.00 uur
Maandag- en woensdagavond van
18.30 tot 20.00 uur

Interactieve online informatie-bijeenkomsten

Tevens is er de mogelijkheid om deel te nemen aan de interactieve informatiebijeenkomsten. Data en tijdstip van deze bijeenkomsten zijn te vinden op de website.

Voor meer informatie en alle activiteiten: www.ervaarhetov.nl/ov-ambassadeur.

De OV-ambassadeurs helpen u graag op weg!

Contactinformatie OV-ambassadeurs:
p/a YMCA (uitvoerder project), Peterskampweg 12, 8031 LK Zwolle
telefoonnummer 038-454 01 30

Vrijwilligers gezocht voor de werkgroep Stadsbegrafplaats



Uw wijkraad is op zoek naar mensen die plaats willen nemen in een werkgroep die tot doel heeft twee keer per jaar een schoonmaakactie op de Stadsbegrafplaats aan de Espoortstraat te organiseren. Deze werkgroep wordt hierbij ondersteund door stadsdeelbeheer Centrum die voor materialen zorgt.

De werkgroep gaat deze twee opschoonochtenden samen met de gemeente plannen en aansturen. Verder is het haar taak, elke keer via de media de geplande datum bekend te maken en buurtbewoners uit te nodigen mee te doen aan deze activiteit.

Opgeven voor de Stadsbegrafplaatswerkgroep kan via email info@debothoven of telefonisch 06 41429214.

Bij voldoende aanmeldingen kan de werkgroep van start gaan.

Care for Women *Professionele hulp*

In dit nummer van de watertoren stelt mijn leuke collega zich graag aan jullie voor. Zwanita doet een bijzonder extra stukje hulpverlening naast haar werk als fysiotherapeut!



Zwanita Veendam
fysiotherapeut - care for woman specialiste

Hallo allemaal! Graag stel ik me even aan jullie voor

Ik ben Zwanita Veendam en ik werk al jaren als fysiotherapeut. Vorig jaar heb ik de studie Care for Women gevolgd, omdat ik merkte dat veel vrouwen rond de 50 jaar diverse klachten hebben die niet altijd op te lossen zijn met fysiotherapie. Bent u in de overgang met de bekende opvliegers overdag en in de nacht? En denkt u dat er niets aan te doen is? Dan moet u echt even verder lezen.

Als Care for Women specialiste probeer ik de hormoonbalans weer te herstellen. Als hormonen uit balans



raken krijgt u verschillende klachten zoals opvliegers, gewichtstoename, stemmingswisselingen en slecht slapen. Met voedingsadviezen en meer bewegen worden veel van deze klachten al minder. Ook hebben wij voedingssupplementen op natuurlijke basis.

FYSIO TWENTE

Samen beter worden in beweging

Kom langs of bel voor een afspraak, de koffie staat altijd klaar!

Locatie 'de Klomp'
De Klomp 93
7511 DH Enschede

053 43 22 100

info@fysiotwente.nl
www.fysiotwente.nl

Hoofdlocatie
J.J. van Deinselaan 34-A
7541 PE Enschede



Arbeidsfysiotherapie | Dry needling | Echografie | Fysiotherapie | Kinderfysiotherapie | Medische fitness | Manuele therapie

Naast de bekende overgangsklachten (menopauze) kan ik ook PMS (premenstrueel syndroom) en menstruatieproblematiek behandelen.

Maar denk ook aan gezond zwanger worden, anticonceptie en burn-out klachten. Het zijn allemaal onderdelen die ik als Care for Women specialiste behandel. En wilt u weten hoe het met uw gezondheid is gesteld? Dan kan een healthcheck de oplossing zijn. Kijk voor meer informatie op www.careforwomen.nl.

De vergoeding voor de Care for Women specialiste komt uit de aanvullende verzekering (alternatieve geneeswijze). De consulten worden meestal volledig vergoed tot een bepaald maximum (200-300 euro). Gemiddeld zijn 2-3 behandelingen voldoende.

Heeft u vragen? Mail of bel mij.

Ik wens u nog een heel fijne dag, sportieve groet, Zwanita Veendam



Care for Women Enschede
(praktijkadres FysioTwente,
J.J.van Deinselaan 34A, Enschede)
053-4322100 of
z.veendam@careforwomen.nl

Word jij de nieuwe Nederlands Kampioen knikkeren?



HOOFDSPONSOREN
ZEEMAN **univé**



NKKNIKKEREN

SCHRIJF JE NU IN

Doe gratis mee met het Knikkerkampioenschap van de
GEMEENTE TWENTE
en knikker je naar de landelijke finale in Ouwehands Dierenpark Rhenen

Datum: Zaterdag 4 juni 2022

Locatie: Hoge Bothofstraat 39, buitenterrein

Aanvang: 13:00 uur



WWW.NKKNIKKEREN.NL

HOOFDSPONSOREN

ZEEMAN

univé

PARTNER



FINALE LOCATIE



Naast het NK Knikkeren bieden we veel leuke andere activiteiten aan, zoals:

- Het Bouwlab
- Bouw je eigen knikkerbaan
- Muziekinstrument bij POPsCool proberen
- Geniet van verschillende optredens van POPsCool leerlingen
- Kom binnen bij de Theatermakerij voor theaterworkshops
- Bij de Twentsche Foodhal gratis ranja voor kids

UNIEK IN ENSCHEDE!

AAN DE LIPPERKERKSTRAAT 51


**vers brood
van
gisteren**

TEVENS HÉT
ADRES VOOR

**VERSE
BELEGDE
BROODJES**

vanaf €1,50

Alink

Alink

**GOEDE KWALITEIT
TEGEN EEN
MINIMALE PRIJS!**

In deze winkel van de Bakkers van Alink wordt brood verkocht dat de dag er voor vers is gebakken. Het gaat om diverse soorten brood en meerdere soorten broodjes. Naast dit gevarieerde aanbod van brood en broodjes zijn er ook aanverwante producten verkrijgbaar in de vorm van cake, donuts, berliner bollen, koeken, croissants, roggebrood en beschuit.

lux
broden

€ 1,²⁵

broden

€ 1,-

zak zachte
broodjes

€ 1,²⁵



NIEUW!

**nu ook
'dagvers'
van de
Bakkers
van Alink**

Naast Vers Brood van Gisteren
leveren de Bakkers van Alink
vanaf 1 april ook elke dag
ovenverse producten.
Voor elk wat wils.

Graag tot ziens aan
de Lipperkerkstraat 51

The Vintage Rebel Kilo Sale



Voor de vintage liefhebbers en fashionistas is er op 28 mei een Vintage Kilo Sale van The Vintage Rebel!

Wat kan je er vinden?

Mannen én vrouwen kleding. Brand & non brand. Jeans zoals Levi's 501, jurken, rokken, sportswear, kleurrijke blousjes en blazers, T-shirts, tassen, D-E-N-I-M (met hoofdletters want er zijn jacks, rokken en nog veel meer!), swimwear en leer. En nog veel meer!

Hoe je vintage per kilo shopt?

Je speurt door de rekken, tot je de items ziet die je moet hebben. Pick & mix. Even de pashoek in, zit als gegoten. Wat het kost? Even afwegen, want je betaalt per kilo (er is geen minimum of maximum vereist): gewicht x kiloprijs = wat je cash/PIN afrekent. PIN is aanwezig!

Datum:

zaterdag 28 mei 2022

Early bird ticket

11.30 tm 12.30 uur voor €3,00

Reguliere sale

12.30 tm 17.00 uur voor €2,00

Tickets verkrijgbaar op

www.thevintagerebel.com

Locatie:

Performance Factory
Hoge Bothofstraat 49
ingang Zuid, ENSCHEDE
Entree & garderobe: FREE.

Kilo prijs:

20,00 euro per kilo

Wat:

70s – 90s vintage kleding
Zomer collectie!

Elke woensdagmiddag naschoolse activiteiten in de Performance Factory

Van 14.00 tot 16.00 uur kunnen kinderen van de basisschool naar hartelust apenkooien, knutselen en voetballen. Er zijn geen kosten aan verbonden. Na afloop is er een beker ranja.

Georganiseerd door:

Sportaal, Alifa en de Kidsclub

Uitnodiging

Openbare Vergadering

Kijk voor de

eerstvolgende vergadering op

www.debothoven.nl

Heb je onderwerpen die je graag bespreekbaar wil maken in de vergadering, dan kun je dit kenbaar maken via onderstaand contact.

Locatie:

Performance Factory, Gebouw Oost
Hoge Bothofstraat 49, 7511 ZA Enschede

contact of aanmelden:

info@debothoven.nl

telefonisch 0641429214



Tot dan!

Belangrijke adressen

Apotheken

De Oostburg:

Oliemolen-singel 3A, 053 4304700

Medsen Jassies

Oosterstraat 2-1, 053 4355535

Baurichter

J.J. van Deinselaan 34H, 053 4312512

Medisch

Huisartsendienst Twente Oost

Belststraat 70, 088 5551188

Dagwaarneming

Haaksbergerstraat 55

0900 4313333

Tandarts Post Twente

053 7920040

Medisch Spectrum Twente

Koningsplein 1, 053 4872000

Maatschappelijk

Wijkraad de Bothoven

Hoge Bothofstraat 49

06 41429214, info@debothoven.nl

Wijkwijzer en Wijkteams Enschede

Hoge Bothofstraat 49, 053 4817900

Meldingen

Gemeente Enschede

053 4817600 (tijdens kantooruren) of

www.enschede.slimmelden.nl

Buurtbemiddeling Enschede

06 53347021

info@buurtbemiddelingenschede.nl

Wijkagent

Michel Peterinck 0900 8844

michel.peterinck@politie.nl

Spreekuur: di 13:00-14:00 uur

Wilhelminastraat 56A

di 11:00-12:00 uur Performance

Factory Gebouw Oost (wijkraad)

Wijkbeheer Stadsdeel

Centrum Laurens Ottenschot

(De Bothoven) 053 4815855

l.ottenschot@enschede.nl

Woningbouwvereniging

Domijn 0900 3350335

Ons Huis 053 4848900

De Woonplaats 090096 78

Storing

Geas 053 8528500

Vitens 0800 0359

Enexis 0800 9009

Afval

Twente Milieu

0900 8520111, info@twentemillieu.nl

Onderwijs

Freinetschool De Bothoven

Reudinkstraat 15 | 053 4348962

info@freinetschool.nl

Bibliotheek Enschede

Pijpenstraat 15, 053 4804804

M-PACT vrijwilligers

Pijpenstraat 15, 053 4323304

Zorg en Welzijn

Stichting Leergeld 053 2034019

Alifa Welzijn en Budget AdviesTeam

Pathmossingel 200

053 4801200

Jongeren Informatie Punt (JIP)

Wilminkplein 2, centrum Enschede

JIP@Alifa.nl telefoon (06)10005635 

 [/jipalifa](https://www.instagram.com/jipalifa)  [/jipalifa](https://www.facebook.com/jipalifa)

 [/jongeren-informatie-punt-alifa](https://twitter.com/jongeren-informatie-punt-alifa)

Alifa Welzijn Ouderen en

Buren hulpdienst 55+

Pathmossingel 202,

053 4320122

Liberein 053 4826688

Stichting 55+ 053 4322081

Stichting Livio 0900 9200

Aveleijn Dagbesteding 053 4335018

RIWB 053 4320652

Leger des Heils 053 480999

Humanitas Onderdak 088 998830

Verloren of gevonden

Het Depot 053 481 8008

www.enschede.nl/hetdepot

www.verlorenofgevonden.nl